

KAZIMIERZ PRZERWA-TETMAJER

Prometeusz

KAZIMIERZ PRZERWA-TETMAJER

*Prometeusz*¹

Ogniu ty, co tam w ziemi wnętrzościach, głęboko,

Wresz, huczysz i potrząsasz kamienną opoką:
Ty potęgo straszliwa, wstań! Rwij ziemi łono,
Z rozdartych jej wnętrzości ruń lawą czerwoną,

Tocz odmęty płomienne² na skorupę ziemną,
I wszystko, wszystko, wszystko niech ginie wraz
ze mną!

Oto do przykutego do tej twardej skały,

---

¹*Prometeusz* — postać z mitologii greckiej, według której stworzył on człowieka, lepiąc go z gliny zmieszanej ze łzami, a następnie, wbrew woli bogów, obawiających się buntu ludzi podobnego do wcześniejszego buntu Tytanów, podarował ludziom ogień. Za karę został przykuty do skał Kaukazu, gdzie sęp wyjadał mu codziennie odrastającą wątrobę. [przypis edytorski]

²*odmęty płomienne* — tu: lawa. [przypis edytorski]

Tam z dołu, tam z daleka, płyną ludzkie jęki,
Ryczące, jak wezbranych oceanów wały³!
Biada! Biada!... Gdzież nie ma nieszczęścia i mę-
ki?

Kędyż⁴ nie dostąpiło⁵ zło? Z jakiejże strony
Nie wydziera się w niebo głos bólu szalony?
Biada! Biada!... Otom ja, w gryzącym łańcu-
chu,

Ja, głodny i spragniony, bez woli, bez ruchu,
Z poszarpanym przez sępa bokiem i wątroba,
Trawiony najstraszniejszą ze wszystkich choro-
bą:

Rozpaczą beznadziejną — — ja, co mym wi-
dokiem

Gwiazdy straszę na niebie świecące wysokiem,
Ja, nędzarz, od którego nawet huragany
Uciekają, na Kaukaz kiedy się zapędzą;
Ja, wszystkim okropnościom na pastwę wyda-
ny;

Ja, jak słońce światłością, otoczony nędzą:
Otom jest cierpień ludzkich wcielonym obra-

---

³wały (daw.) — fale. [przypis edytorski]

⁴kędy (daw.) — gdzie. [przypis edytorski]

⁵dostąpić — dojść, dotrzeć. [przypis edytorski]

zem....

Biada! Biada!... O matko rodzicielko, ziemio,
Wzbudź te ognie, te żary, co w twym wnętrzu
drzemią,

Niech runą — — i uczynią cię wodą i gła-
zem!...

Jak tygrys, co ukryty w nadwodnej komyszy⁶,
Czyhając na gazele, krwią i mordem dyszy:
Tak nieszczęście na ludzi czyha niestrudzenie
Wiecznie, wszędzie — — przemocne tak chce
Przeznaczenie.

Dziś, gdy wiem, co jest cała, straszna niemoc
woli,

Gdy każdy atom ciała i ducha mnie boli,
Od wieków na tej skale cierpiący samotnie,
Współczuję dziś z człowiekiem, o! lepiej⁷ sto-
krotnie,

Nizem współczuł, gdym ogień z nieba dlań wy-
kradał —

I gdybym dziś wszechmocą Przeznaczenia wła-
dał,

---

⁶*komysze* (reg.) — zarośla znajdujące się na terenie podmokłym. [przypis edy-
torski]

⁷*lepiej* — tu: bardziej. [przypis edytorski]

Ze wszystkich szczęść najwyższe rzuciłbym ludz-
kości,
Niestwając⁸ ją i grzebiąc na wieki w nicości!

---

⁸*niciścić* — uniestwiać. [przypis edytorski]

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur.

Ten utwór jest w domenie publicznej.

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na Licencji Wolnej Sztuki 1.3.

Fundacja Nowoczesna Polska zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. Art.99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisaliśmy w Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur. Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony:
<http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/prometeusz>

Tekst opracowany na podstawie: Kazimierz Przerwa-Tetmajer, Wybór poezji, nakł. Gebethnera i Wolffa, Warszawa-Kraków 1897

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Bibliotekę Śląską z egzemplarza pochodzącego ze zbiorów BŚ.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Marta Niedziałkowska, Paweł Koziół, Weronika Trzeciak.

Okładka na podstawie: dramatic sunrise, Rajmahal88888@Flickr, CC BY-SA 2.0

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Nowoczesna Polska – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przeznacz 1% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Nowoczesna Polska, KRS 0000070056.

Dołącz do Towarzystwa Przyjaciół Wolnych Lektur i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przeznacz również na konto: szczegóły na stronie Fundacji.